

Világosság

A ROMÁNIAI MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG NAPI LAPJA

KOLOZSVAR, 1950. március 5. vasárnap.

Á R A 4 L E J

VII. ÉVFOLYAM, 54. SZÁM.

A harcos alkotó munka öt esztendeje

Történelmi évfordulót ünneplünk. Öt éve annak, hogy országunkban a Román Kommunista Párt által vezetett dolgozó tömegek harca révén demokratikus kormány alakult. A munkásosztály és a demokratikus erők magukhoz ragadták az államhatalmat és ezzel megnyitották az utat a dolgozó nép boldogulása felé.

Március 6. győzelmi ünnep. A dolgozók harcának diadalnapja, osztályharc eredménye. E harcban egyfelől a Román Kommunista Párt által mozgósított munkásosztály állott az ország demokratikus erőivel együtt, másfelől a burzsoázia-földesuri kizsákmányoló elemek sorakoztak. A fasizmust támogató és vele szoros szövetségben levő burzsoázia-földesuri kizsákmányoló osztályok egy vesztes háború után újabb néparulásra készültek. A fasizmus süllyedő hajójáról az imperialisták békéjéért akartak felkapaszkodni. A nyugati hatalmaknak szerették volna a megbukott német imperializmus után az országot átjátszani. Ugy gondolták, hogy az imperialisták segítségével megőrizhetik kiváltságait, továbbra is szemérmetlenül kizsákmányolhatják és idegen érdekekért mézarszékre kergethetik a dolgozókat.

A munkásosztály és a széles dolgozó tömegek a Román Kommunista Párt vezetésével a német imperializmus, a híleri fasizmus ellen harcoltak. E magaslatos feladat megvalósításának egyetlen útja volt: szövetkezni a Szovjetunióval, amely az imperialistaellenes tábor vezetője, a népek szabadságának és függetlenségének biztos alapja.

A Szovjet Hadsereg felszabadította országunkat. A fasizta igából felszabadult ország szabad és független lett. A dolgozó nép fial lelkesedéssel és örömmel fogadták a Szocialista Állam felszabadító hadseregét és hűséges fegyvertársaként küzdöttek tovább a fasizta német hadsereg végső leveréséig.

Románia dolgozó népe a Szovjetunió testvéri segítségével a munkásosztály és élcsapata vezetésével, a belföldi és külföldi osztályellenséggel folytatott ádáz harcban hatalmas forradalmi megvalósításokat ért el. Ez a küzdelem rendkívül nehéz körülmények között, két évi szárazságtól sújtott országban folyt. Csak a dolgozóknak a Román Kommunista Párthoz vetett hite adott erőt, hogy vezetésével a történelmi jelentőségű megvalósítások létrejöttek. A Román Kommunista Párt a dicsőséges Bolsevik Párt példáját nyomán szövetségben a dolgozó parasztsággal, a külföldi imperialisták tü-

rokvésői ellenére letörte a kizsákmányoló osztályok ellenállását, kiűzte a kormányból a burzsoázia és földesurak utolsó képviselőit és 1947 december 30-án megdöntötte a királyságot, amely köré a belföldi reakció és külföldi imperialista erők csatlósai tömörültek.

A monarchia megdöntésével az államhatalom a munkásosztály és a vele szoros szövetségben lévő dolgozó parasztság kezébe került. Megszületett a proletárdiktatura, a népi demokratikus rendszer formájában. A Bolsevik Párt történelmi tapasztalatait követve a munkásosztály és pártja, egyre szorosabb kapcsolatot épített ki a tömegekkel. Fényesen igazolja ezt az a tény is, hogy az 1948. évi választások során a választók milliói a Román Népköztársaságra, az új alkotmányra szavaztak és teljes egészében jóváhagyták a munkásosztály létrejöttét. Nyomán a Román Kommunista Párt harcát folytató Román Munkáspárt politikáját.

A proletáriátus politikai hatalma megszilárdult. Lehetővé vált, hogy újabb győzelmeket, eredményeket érjünk el. A főbb termeléseszközök államosításával a dolgozók kiragadták a tökéletes osztály kezéből a gazdasági hatalmat. Ezzel óriási és megsemmisítő csapást mértek a tökéletes osztályra, és megteremtették

iparunkban a szocialista szektort.

Az államgépezet tanügy, igazságszolgáltatás, népegészségügy átszervezése és a nép szolgálataiba állítása ugyancsak jelentős sikere a munkásosztály harcának. A néptanácsok megválasztásáig az ideiglenes Lizottságok megszervezésével a széles dolgozó tömegeknek az államhatalom vezetésébe való bekapcsolódása valósult meg.

Az elért eredmények világosan bizonyítják, hogy a munkásosztály fel tudja építeni az új társadalmi rendet, a burzsoázia nélkül és a burzsoázia ellen. Vezetni az állami vállalatokat, a tökések nélkül, ellenük és jobban irányítja, mint a tőkés.

A szocialista szektor létrejötté az iparban a Szovjetunió testvéri segítségével, valamint a munkásosztály lendülete, lehetővé tette, hogy megalkossuk a második Állami Tervünket, amely új szakaszt nyitott a szocializmus felé vezető úton. Százegyzven dolgozó kapcsolódott be a szocialista munkaversenyekbe. A szovjet dolgozók példáját követve a munkásosztály soraiból sok ezer feltaláló, újító, élmunkás emelkedett ki.

A Szovjetunió testvéri segítségével nyomán és a dolgozók munkalendülete következtében az első Állami Tervet még nemcsak teljesítettük, hanem túl is szárnyal-

tuk. Az iparban 108 százalékkal teljesítették a tervet a dolgozók. Számos üzemben az 1949-es tervet jóval előbb befejezték és 1950-re termeltek. Ez a nagyszerű eredmény csakis a Román Munkáspárt irányításával valósulhatott meg.

A szocialista ipar fejlődése és erősödése lehetővé tette, hogy a mezőgazdasági gép- és traktorgyártás növekedjék. Ez a mezőgazdasági gépesítést segíti elő. A Román Munkáspárt feladatul tűzte ki azt, hogy felszámolja a szegénységet a falvakban is. A mezőgazdaság terén az 1949-es Állami Terv előirányozta a mezőgazdaság gépekkel és szerszámokkal való fokozottabb ellátását, az állami gép- és traktorállományok megerősítését, valamint a szövetkezetek átszervezését.

A Román Munkáspárt irányítása és mélyreható felvilágosító munkája nyomán a dolgozó parasztság egyre nagyobb tömegei ismerik fel a nyomorúságból kivezető utat a mezőgazdasági kollektivizálás útját.

Az 1949-es Állami Terv teljesítése és túlszárnyalása a Szovjetunió segítségével és a dolgozók lendülete által valósult meg, és megteremtette a szükséges feltételeket az új, az 1950-es Állami Terv teljesítésére. Az új Állami Terv még nagyobb szabású, mint az 1949. évi és megvalósi-

tásai, eredményei már az első hónapokban igazolják azt a forradalmi erőt, lendületet, hozzáértést és szervező képességet, amelyet a munkásosztály a Román Munkáspárt vezetésével a Terv megvalósítására fordít.

Március 6-án megnyitotta az utat az országban élő nemzeti-egyenjogúsága felé is. A multban a polgári-földesuri rendszer urai ellentétet szítottak a népek között, hogy megbontsák a dolgozók egységét és könnyebben kizsákmányolhassák őket. A Román Kommunista Párt, majd a Román Munkáspárt a Bolsevik Párt tapasztalatait, valamint a lenini és sztálini tanítások alapján következetesen harcolt a nemzetiségi kérdés megoldásáért. E következetes politika eredményeként hazánk együttélő nemzetiségei teljes jogegyenlőségnek örvendenek.

Március 6. győzelme és az azóta elért eredmények a békés építés jegyében jöttek létre. Az imperialisták és belső csatlósai irigy szemmel nézik országunk fejlődését. Új háborúra való uszítással a népek leigázására törnek. A Román Munkáspárt vezetésével az ország dolgozó szervezett és cselekvő harcot indítottak az ország függetlenségét és szabadságát, eredményei megsemmisítését tervező háborus szitók ellen. A RMP irányításával az ország dolgozó széleskörű mozgalmat indítottak a békétábor erősítéséért. Új, eddig közömbös

rétegek kapcsolódnak be abba a harcban, amelyet a Szovjetunió a békétábor élén vív és amely küzdelem könyörtelenül leleplezi az imperialisták és azok csatlósait, a Tito-féle klikk ügynökeit. Békevédelmi harci bizottságokat választottak a dolgozók, és harcos gyűléseken tettek fogadalmat, hogy munkával, szocialista munkaversenyekkel, önképzéssel és ha kell vérrükkel is megvédik a békét.

Ha visszatekintünk az elmúlt öt évre, a megtett útra, büszkén megállapíthatjuk, hogy a dolgozó parasztsággal szövetkezett munkásosztály a Párt vezetésével történelmi jelentőségű sikereket ért el. Ez a harc tovább folyik. Az ország tovább épül. Az egyre élesedő osztályharc jegyében küzdenek a dolgozók a szocializmus építéséért. Éberségre van szükség. A demokrácia és a szocializmus erőitől félnek az imperialisták, mert élén a Szovjetunióval, egyre gyarapodik azoknak a tábor, akik a szabadságot, a békét és a szocializmus megvalósítását akarják. Március 6. ötödik évfordulóján a dolgozók a Román Munkáspárt vezetésével fokozottabb lendülettel végzik a szocializmus alapjainak építését, mert tudják, hogy harcuk a jobb jövő, a béke védelmének biztositéka.

Megalakult a kolozsmegyei békevédelmi bizottság

KOLOZSVAR. — Ünneplés keretében alakult meg esztendőnk este a kolozsvári ideiglenes bizottság székházának dísztermében a kolozsmegyei békevédelmi harci bizottság.

Deac Vasile a kolozsvári ideiglenes bizottság elnöke megnyitó szavai után Rácz Lajos, a Román Munkáspárt kolozsmegyei bizottságának tagja, a békevédelmi bizottság megyei szervező kollektívája részéről mondott beszédet, amelyben rámutatott a békevédelmi harci bizottságok működésének elsőrendű fontosságára, majd vázolta azokat a feladatokat, amelyek a bizottságok várnak. Kolozs megyében eddig 377 bizottság alakult meg, 4730 taggal.

A kolozsmegyei békevédelmi bizottság tagjai a következők lettek: *Raluca Ripan* akadémikus, egyetemi tanár, *Saska Pál* élmunkás, *Farcas Ioan* egereai szegényparaszt, *Petrovicu Emil* akadémikus, a Babes-egyetem rektora, *Ginder József* élmunkás, *Tudor Constantin* ifjúmunkás, *Cușcea Sanda* a Vörös Kéreszt. aktivistája, *Teodorescu Marcel* a néphadsereg őrnagya, *Kalinoszki Béla* munkásigazgató, *Gasca Ioan* szegényparaszt, *Muresan Iléana* élmunkás, *Truca Sabin* görögkeleti vikárius, *Lukács Ilona* szövetkezeti alkalmazott, *Margincanu Vasile* mócsi szegényparaszt, *Nagy Ist-*

v. író, a Bolyai Tudományegyetem rektora, *Dimu Elena* egyetemi hallgató, *dr. Várdahelyi János* református püspök, *Eléus Nicolae* bánffyhungyadi szegényparaszt, *Szekely Mária* tanítónő, *Ganga Silvia* a kolozsvári ideiglenes bizottság tagja, *Kovács András* az „Igazság” felelős szerkesztője, *Cristian Tiberiu* a megyei Testnevelési és Sportbizottság aktivistája, *dr. Erdős Elemér* négyezresen kitüntetett CFR-élmunkás, *Léza Gizella* egyetemi hallgató, *Capalna Emil* élmunkás, *Dolean Dumitru* a néphadsereg alezredese, *Dejen Pavel* az ARLUS aktivistája, *Miron Ioan* apahidai szegényparaszt, *Béluska János* ifjúmunkás, *Gallo Ioan* dolgozó, *Danciu Margareta* tanárnő, *Pintea Ioan* a „Lupta Ardealului” felelős szerkesztője, *Huszár János* borsai szegényparaszt, *Svárléa Vasile* a megyei Szakszervezeti Tanács elnöke, *Miscu Emil* a RDNSZ aktivistája, *Bavarianu Aurél* a Villamosművek élmunkása, *Bugcanu Constantin* a Román Opera igazgatója, *Kató János* varrónő, *Tacca Sultana* élmunkás, *Bányai György* Victoria-alkalmazott, *Cușcea Mária* színművész, *Stanciu Gheorghe* szegényparaszt, *Stan Traian*, az ifjókör elnöke, egyetemi tanár, *Boia Flora* sármási szegényparaszt, *Isac Emil* akadémikus, *Jakab János* Róka

gyalvi szegényparaszt, *Sándor Lajos* élmunkás, *König József* a ZsDB titkára, *Ciurileanu Gheorghe* szegényparaszt, *Domsa Nicolai* tanítónő, *Mialca Mihail* ötszörösen kitüntetett CFR-élmunkás, *Paraschivescu Miron* író, *Petrar Ilona* élmunkás, *Rudi István* élmunkás, *Marink Rudolf* élmunkás, a Munka Rend kitüntetettje, *Szántó Mária* RDNSZ aktivista, *Pocianu Augustin* a megyei Testnevelési és Sportbizottság aktivistája, *Szöke Mózes* Victoria-alkalmazott.

A békevédelmi bizottság elnökévé *Raluca Ripan* akadémikust, míg titkárrá *Kalinoszki Béla* munkásigazgatót választották. Az elnök beszédében rámutatott a békevédelmi harci bizottság szerepére, amely a háborús üszítők leleplezéséért a tömegekkel való szoros kapcsolat kiépítéséért a cselekvő munkában való mozgósításért dolgozik.

A hozzászólások során *Margincanu Vasile* mócsi szegényparaszt vállalta, hogy a vetési tervet túlteljesíti. *Muresan Ilona* élmunkás pedig kötelezettséget vállalt, hogy a békeharcban munkájának mennyiségét a minőségét megjavítja. Az izzó élelkes fölszólalások után a megyei békevédelmi harci bizottság a munka helyes megszervezésére két kollektívát választott.

ÖT ÉV KULTURÁLIS EREDMÉNYEIBŐL

(1945 március 6 - 1950 március 6)

Öt évvel ezelőtt, 1945 március 6-án megalakult országunk első demokratikus kormánya. Az eltelt öt év alatt hazánk dolgozói a Román Munkáspárt irányításával s a kormány támogatásával olyan eredményeket értek el nemcsak gazdasági, hanem ezzel párhuzamosan kulturális téren is amilyeneket a kapitalista rendszer keretei között évtizedek alatt sem mutathattak volna fel.

Falvainkon

kemény harc árán emelkedtek ki a dolgozó földművesek a tudatlanságnak, babonának és miszticizmusnak abból a végtelen hínárjából, melybe a büns múlt, a tőkés-földesuri rendszer céltudatos politikája süllyesztette. A falvak kulturális élete öt év alatt a felismerhetetlen-ségig megváltozott. Könyvtárakkal felszerelt kulturothronok emelkednek minden faluban, ezek pedig a műveltség terjesztésének, a szovinizmus végleges kiirtásának, a kulturforradalomnak virágzó központjai. Sok megyében — mint Kolozs, Torda, Szamos megyében is — a kulturothronok száma meghaladja a falvakét. Elszórt településeken is vannak ma már kulturothronok. A műveltség — a dolgozó nép kulturája — a legelgőgöttabb zugba is bevonult. A kulturothronok munkájába dolgozó földművesek százai kapcsolódtak be tevékenyen. Egyedül Kolozs megyében több mint 14 ezer dolgozó földműves szerepel a kulturothronok ének, tánc és színjátzó

csoportjaiban. S ez a falvak kulturális életének csak egyik oldala. Szervezett harc folyik az irástudatlanság megszüntetésére, olvasóköri munkában ismerkednek meg a dolgozó földművesek a Szovjetunió nagyszerű tapasztalataival, a ma és a jövő ezernyi fontos kérdésével. Könyvtárakba, politikai és ideológiai tanfolyamokra, tudományos előadásokra járnak. Hallatlan tudásszomjával keresik kulturális felemelkedésük útját. Ebben az évben a kulturothronok már országos versenyre léphettek egymással. A körzeti, járási majd megyei versenyek sikerei, komoly, tervszerű folyamatos kulturális munkának az eredménye. Nemrégben a falusi kulturforradalom új állomáshoz ért: a kulturális munkában kitüntetett dolgozó paraszok országos kongresszusra ültek össze, hogy bőséges tapasztalatokkal felszerelve, új lendületet adjanak a kulturforradalomért folyó küzdelemnek.

Forradalmi fejlődés állt be,

az oktatás

terén is, a Groza-kormány megalakulása után. Az iskolák az előtt csak a kisszámú kisközségekben és falvakban voltak berendezkedve. A nemzetközi nagytöke gyarmatává süllyesztett ország népnepnyuzó kormányai vajmi kevés gondot fordítottak a szakoktatásra. A megülvő elméleti iskolák elégségesek voltak arra, hogy a nagy- és kispolgári csemetéknak megadják azt az „általános tudást”, melyről apák és nagyapák harácsoló foglalkozását tovább vihették.

Gyökeresen megváltozott ez a

helyzet a demokratikus kormány megalakulása utáni években, különösen pedig a tanügyi reform életbeléptetése óta. Néhány harcot kellett vívni elsősorban azért, hogy az iskola padjai közé az új állam új emberei, a gyermekei, a munkás és szegényparaszti származású ifjak kerüljenek. De nem volt könnyű az iskolák megfelelő tantervekkel való ellátása sem. Ezenkívül száz és ezer szakiskolát kellett létesíteni, hogy a kapitalizmus járma alól felszabadult és egyre hatalmasabban fejlődő iparunk számára elégséges számú szakkaderek álljanak ren-

delkezésre. Mindezekben a kérdésekben népi demokratikus rendszerünk nagy eredményeket mutatott fel. Az iskolák padjait dolgozó gyermekei foglalták el. Megváltozott az oktatóknak s a diákoknak a munkához és egymáshoz való viszonya. Ami pedig a legfontosabb: nagy mértékben megnőtt a szakiskolák iránti érdeklődés. A szakkaderek nevelésére a Román Munkáspárt kezdeményezésére a kormány egész sereg új szakiskolát létesített. A legfontosabb ipari és

kereskedelmi ágakban ma már országos szervezeti szakiskolák működnek. Csak Kolozsvár területén bőripari, gépipari, építőipari, elektrotechnikai, élelmiszeripari, pénzügyi, kereskedelmi, faipari, húsipari, grafikai szakiskola, övönöképző, munkásliceum s egy egész sereg szakmai továbbképző iskola nyílt az utóbbi évek folyamán. Iskoláink ma már biztosítják a tanulás lehetőségét minden dolgozó gyermeke számára. Az iskolák végzettjei pedig biztos jövő elé néznek.

A főiskolák

A magyar egyetem felállítása is végső fokon a március 6-i fordulathoz köthet. Az a tény, hogy a munkásosztály pártjának irányításával a Groza-kormány nekilátott a sztálini nemzetiségi politika hazánkban való alkalmazásának, úgy, ahogy azt 1945 március 13-i kolozsvári beszédében Visinszkij tanácsolta, megteremtette annak a lehetőségét, hogy a romániai magyar nép kulturális egyenjogúsága az óvodától az egyetemig, a közoktatásig minden formájában gyakorlatban megnyilatkozzék. Kolozsváron ma a román egyetemmel együtt magyar egyetem is működik.

A román és magyar értelmiség legjobbjait, tanárait, diákok egyaránt megértették a Román Munkáspárt irányítását és felismerték, hogy a gyűlölködés és viszálykodás helyébe román és magyar nevelők és tudósok közös munkájának kell lépnie, az új arcu tudomány és kultúra felvirágoztatásáért közös hazánkban.

A magyar reakció megkísérelte, hogy a Bolyai Tudományegyetemre a maradásigot és az elzárkózottságot becsempéssze. De, mint mindenütt, ezen a téren is, a haladás és az új, az igazi tudomány erői győztek. Mivel a munkásosztály erejére, a Román Munkáspárt erejére támaszkodhattak.

Mezőgazdaságtudományi Intézetben, magyar tagozat a gépészeti intézetben, tehát ma öt magyar nyelvű főiskolánk működik. A teljes egyenjogúság megvalósulása abban nyilvánul meg, hogy ezek a főiskolák ugyanolyan mértékben részesülnek az állam mindennemű támogatásában, mint a román nyelvűek. A Bolyai Tudományegyetemnek jelenleg, a régi négy fakultása helyett 8 fakultása van. Nagymértékben fellődtek a laboratóriumok, amelyek mindinkább belekapcsolódtak az Állami Tervvel összeköttetésben lévő, gyakorlati kutatásokba. Az egyetem új szelleme abban is tükröződik, hogy a tanári kar összetétele gyökeresen megváltozott. Olyan emberek kerültek a katedrák élére, akik kutatásaikban és oktatómódszerekben az egyedül tudományos módszert, a dialektikus materializmus módszerét alkalmazzák és az új értelmiségi kádereket a munkásosztályhoz való hűségben, a szocializmus építésének szellemében nevelik. Az egyetemi oktatás gerincé a marxizmus-leninizmus, a dialektikus materializmus és a politikai gazdaságtan.

A Bolyai Tudományegyetem tanárai a legszorosabb kapcsolatban dolgoznak a „Victor Babes” egyetem tanáraival.

A román és magyar diákság a dolgozó ifjuság közös forradalmi szervezetébe az Ifjúmunkás Szövetségbe tömörült. Közös otthonokban él, tanul és sportol. Az egyetemek ma már a haladó tudomány fellegvárává válnak.

A színház

1945. március 6-a megteremtette a színházi művészet felzárkózásának feltételeit is. Természetesen a színpad felszabadulása a polgári művészet sejtárúja alól, harc közben történt meg. A színház melegágya volt a szovinizmusnak és nacionalizmusnak. A RMP vezetésével komoly harcban le kellett lépnie a színházba befurakodott és pozícióit szívosan védő osztályellenségnek. A színházak a marxista-leninista ideológia megismerése folytán értették meg a feladatok nagyságát, amely reájuk az új színházban vár.

A színházaknál a döntő fordulat az államosítással következett be. A Román Munkáspárt sztálini nemzetiségi politikájának eredményeképpen ma, hazánkban négy állami magyar színház van. Mit jelent az államosítás a színház számára? Elsősorban azt, hogy a színház nem üzleti vállalkozás többé. Régen 5-6 próba után már bemutatták a darabot. Ilyen módon egy év alatt 30 darabot is játszottak. A nép számára olcsó operettek játszódtak, amelyben a szegényember mindig megtalálta a szerencsését, vagy megütötte a főnyereményt és a gépfélon egész biztos, hogy bankigazgatóhoz ment férjhez. Az államosítás után a színház a dolgozóké lett. Manapság egy-egy darabot harmincszor is próbálnak és egy szezon alatt csupán 10-12 bemutatóval állnak ki.

Az államosítás forradalmi változását teljessé tette a szovjet színpadi irrolalommal és színpadi elmélettel, valamint a szocialista realizmussal való megismerkedés. Ez hatalmas elméleti és gyakorlati segítség volt a színház számára. Így jutott el a Páncélvontatig és a Vassza Zseleznováig.

Az új színházba bejött az új közönség is. Az 1948-49-es évaddal szemben a színház látogatottsága megkétszereződött. A közönség nagyrésze dolgozókból áll. Mevalósult tehát a sztálini elv: a színház a népé.

ZSUZSA NÉNI FELSZÓLAL

A nők, mint rendszeren most is egymás mellé ültek a gyűlésteremben. Halkan beszélgettek, vitatkoztak. Napok óta készültek erre az eseményre. Soknak agyában kifejtődött már az a beszéd, vagy rövid felszólalás, amit el akartak mondani. Fiatal idősébb, mind hozzá akart szólni a kérdéshez. Mindégylekkelben forró és engesztelhetetlen gyűlölet élt azok ellen, akik otthonaikat újból romba akarják dönteni, hozzátartozóikat meggyilkolni s őket magukat — ha életben maradnak — a fájdalom és boldogtalanság izzó mélységébe taszítani.

Mindben forró vágy élt a cselekvésre, csak azt nem tudták egész határozottan, hogy mit is kell tenniük?

Es a szónok felett kérdésükre, tisztázta és világos mondatokban. Elmondta, hogy csak összefogással és munkával segíthetnek nek is a béke megvédésében. — Erősé kell tenni hazánkat — mondta — mely most mindnyájunké, akármilyen nyelven beszélünk. Es ezt csak munkával érhetjük el. Olyanok vagyunk mi, a béke mérhetetlen hadserege, mint egy nagy épülő ház egyes, kis részei. Ha erős az alap, a falak, s a legkisebb szegecske is helyben van, a ház elrendel minden viharban s erős falai menedéket nyújtanak. — Ha ti elvtársak — emelte félhangját a beszélő — minden tudásotokkal és erővel dolgoztok, ha összefogtok — azt a házat építitek. Mert ez a ház a most épülő, alakuló szocialista hazánk. S ha megeremélték a szocializmust, annak ereje és erőteljes felsőbbrendűsége olyan

erőt jelent, amely megvédi a békét s vihar esetén legyőzhetetlen, mint a ragyogó szovjet példa bizonyítja...

Igen sokan jelentkeztek felszólalásra. Csak Máté Zsuzsa állt helyén mozdulatlanul.

Ő volt az üzem legidősebb munkásnője. Harminc esztendője dolgozott ebben a textilgyárban. Szorgalmas, csendes asszony volt, félénk és bántortalan. Soha sem szólalt fel egyetlen gyűlésen sem, pedig igen sokszor érezte: lenne mondandója. Azonban úgy gondolta: beszéljenek a fiatalok, azok a jövő, ő már csak a múlt. Néha már bántortalan kis mozdulattal fellendítette a kezét, de aztán visszarántotta, mint a szárnyát próbálgató madárfióka, amely érzi: gyenge még a repülésre.

Most Gál Anna, az üzem legjobb élmunkásnője állt mellette. Halkan szól hozzát:

— Zsuzsa néni, szóljon hozzá! Beszéljen! Maga hadiövezegy! A családját a németek elpusztították. Nem érzi, hogy beszélnie kell?

— Annuska lelkeim, nem tudok... Nem tudok én semmit se mondani, — jelezte Zsuzsa.

— Dehogyan nem — tiltott a fiatal lány, — ne legyen már olyan szegénylős! Mondja el maga is, hogy mit érzi! Hiszen gyűllök magam is azokat, akik háborút akarnak! Nem érzi, hogyha sohasem szólalt fel, most fel kell állnia és el kell mon-

dania, amit érzi!

A másik oldalon ülő Zsigmondné is beleszólt a dologba.

— Zsuzsa, ha most nem beszél, én komolyan soha többé nem szólok magához.

— Jaj lelkeim, hagyjatok — mondta — én már öreg vagyok; én...

— Zsuzsa néni! Ne féljen... — De hogy mondjam el? Ennyi ember előtt?

— Úgy, ahogy nekünk elmondta annyiszor. No rajta!

— Hozzászól-e még valaki a kérdéshez? — szól az ülést vezető pártvezetői tákkár.

Zsuzsa, maga sem tudta hogy, szívdobogva, bántortalanul megszólalt:

— Én, Máté Zsuzsa...

Száz fej fordult meglepve a beszélő felé. Es mély csend támadt:

— Máté Zsuzsáé a szó!

Zsuzsa felállt, köhögött, lesimította munkaköpenyét. Elpirult, majd elcsúszott zavarában. Erős, csontos alakjával, őszülő hajával maga volt az anya, a sokat szenvedett, de az életet magában hordozó anya, aki az életnek és a pusztulásnak neveli gyermekeit.

— Én — kezdte zavarodottan a sok rálapadó szempár sugara alatt — még soha sem beszéltem gyűlésen... Ne haragudjanak az elvtársak, ha megbollik a nyelvem, ha ügyellenül fejezem ki magam... De már idős vagyok, s ha sok újat is tanul-

tam az utóbbi évek alatt, nehezen fog a fejem a tanulásra. De most tudom, miről van szó: a békéről...

Most már nyugodtan beszélt. Hangja zengően szállt a teremben.

— Nekem férjem s két szép fiam volt. S most úgy gondolok a velük töltött évekre, mintha csak álmodtam volna. Hogy is mondjam el? Tudom, mással is megessett, de mi, akik elvesztettük azokat, akiket szeretünk, egy óra alatt ezer ércé valót szenvedtünk...

— A Gépész-utóban laktunk a vasút mellett. Egy napon a városba mentem. Ott ért a légitámadás. Egy ovóhelyre húzódtam, de mire hazamentem, nem volt uram és nem volt fiam. Ott haltak meg a pincében, összezúzták őket a falak és én láttam őket úgy, összeroncsolva, véresen és álmomban most is gyakran így látom őket...

— A másik fiam kudona volt és akarata ellenére harcolnia kellett, éhesen és rongyosan a Don kanyarban, egy olyan országban, amely a dolgozókat javát s így az ő javát is akarta. Úgy harcoltál el, mint egy tehetetlen állatot, melyet letaglózna a vadász, mint egy épp oly értelmetlen volt, mint amilyen szegény emberé.

Mert gonosz és kapzsi emberek így akarták. Mert a szegény emberek ellenségei ezt tették velünk!

— Én nem értek jól a világ dolgaihoz elvtársak, csak az tudom, hogy ugyanilyen kapzsi és gonosz emberek most is háborút akarnak a béke és szabadság országai ellen. Ezt én most már értem, tudom. Es azt mondom én, az öreg és gyenge asszony, akinek a gyáron és az elvtársakon kívül senkije sincs: mindent megteszek, hogy ez meg ne ismétlődhessen, hogy segítsék én is a béke dolgában!...

— Hogy soha többé ne történjék meg egyetlen édesanyjával sem, hogy véresen és felismerhetetlenül lássa viszont a kisfiát, aki egy félórával ezelőtt még mosolygott és úgy mondta: Lelekem anyám, vigyázzon magára, bujjon el jól, ha szírendának, mert én nem bírnám ki, ha valami baja történne. Ezt mondta és egy félóra múlva...

A szemek csillogva nézik az öregasszonyt. S az így fejezi be élete első nyilvános felszólalását:

— Tudjátok elvtársak: mérhetetlen az a szeretet, ami ébenemben... minden anyában él. S ugyanilyen mérhetetlen a gyűlölet, amit a béke ellenségei iránt érzek. Így gyűllöljétek őket ti is és a szeretettel, ami bennetek él, muszával és küzdelemmel építsétek tovább ezt az országot, mely a béke országaihoz tartozik...

Es az öreg Máté Zsuzsa felszólalása az, mely ennek a békegyűlésnek megadta az igaz hűség, forró hangulatát. Munkavállalások áradata közelített beszéde után, annak a szavai után, aki eddig soha nem szólott hozzá a kérdésekhez...

MARTON LILI

Az öt év eredményeit

A hatalmas Szovjetunió baráti segítségének köszönhetjük

1950. március 6-án hazánk dolgozói ötödik évfordulóját ünneplik annak a történelmi fordulónak, amikor a munkásosztály a Román Kommunista Párt vezetésével, elűzte a reakciós Radescu-kormányt és az ország élére demokratikus kormányt állított, amelyben a legfontosabb helyeket a munkásosztály és a dolgozó földművelés tartotta kezében. A dolgozók százszázalékos támogatásával azt a fasiszta összeesküvést, amelyet a király, Radescuék, a polgári pártok és szolgáik, a jobboldali szociáldemokraták készítettek elő Románia népeinek szabadsága és függetlensége ellen.

Ennek az összeesküvésnek a felszámolásában a Kommunista Párt által vezetett dolgozó román nép és a többi együttélő népek dolgozói nem magukra hagyatottan vívták meg kemény harcukat, hanem a Szovjetunió hatalmas támogatásával győzedelmeskedtek a hazai és a külföldi reakció aljas aknamunkája fölött.

Az 1945. március 6-án kivívott történelmi győzelem annak a baráti és őszinte testvéri segítségnek az eredménye, amelyet a felszabadulás óta a hatalmas Szovjetuniótól és nagy vezetőjétől, a bölcs Sztálintól kaptunk. Ennek a hatalmas segítségnek köszönhetjük azt, hogy ma már a szocializmust építhetjük és a Szovjetunió vezette békétáborban következetesen és határozottan harcolunk a béke megvédéséért. A háborús úszítók és csatlósai ellen.

Hazánk és népe el nem muló hálával tartozik a Szovjetunió népeinek és bölcs vezetője, Sztálin elvtársnak azért, hogy felszabadított a fasiszta iga alól. A Sztálin elvtárs által irányított Szovjet Hadsereg nagyszerű győzelmei lehetővé tették, hogy a munkásosztály a Román Kommunista Párt vezetésével kezebe vegye saját sorsa irányítását és megkezdje az új társadalmi rend építését.

A Szovjetunióban lévő román hadifoglyok sorából Sztálin elvtárs személyes hozzájárulásával, 1943. november 15-én megalakult a „Tudor Vladimirescu” önkéntes hadosztály, amely a későbbi „Horea Cloșca Crisan” hadosztállal együtt magja lett a Román Népköztársaság újjáépítésének demokratikus hadseregének. Ennek a hadseregnek amely a sztálini haditudomány fokozatos elsajátításával a dicsőséges Szovjet Hadsereg oldalán híven őrzi a dolgozó népvíványait, a harcban megszerzett szabadságjogokat, a Szovjet Hadsereg oldalán hűségesen őrzi a békének, szabadságunknak és függetlenségünknek.

A dicsőséges Szovjet Hadsereg győzelmes elővonulásával megteremtett kedvező körülményeket felhasználva, a munkásosztály vezetésével, élén a Román Kommunista Párttal, országunk dolgozó népe megdöntötte a fasiszta diktatúrát és saját kezébe vette sorsa irányítását. A reakciós Radescu-kormány elűzése után, amikor az ország kormányzatát a demokratikus Groza-kormány vette át, tettekkel igazolta, hogy országunk népe szoros barátságban akar élni a Szovjetunióval. A Szovjetunió bölcs vezetője, Sztálin elvtárs történelmi okmányában, március 9-én írt levelével alapot nyújtott ahhoz, hogy az új román központosított bevonuljon Észak-Erdélybe. Ettől az időtől fogva Erdély a két szomszédos ország, Románia és Magyarország, a román és a magyar nép kapcsolatának és

barátságának összekötő hidja lett.

A fegyverszüneti egyezmény és a Szovjetunió politikája megértést tanúsított országunk hiányosságai és szükségletei iránt, támogatást nyújtott egező kérdéseink megoldására. A Groza-kormány megalakulása után pár héttel, 1945. május 8-án, létrejött az első szovjet-román gazdasági egyezmény, amely tökéletesen visszatükrözte Zsdánov 1947. szeptember végén a Szovjetunió külpolitikájáról mondott nyilatkozatát: „...a szovjet gazdasági kapcsolatok a külföldi államokkal az egyenjogúság elvén és a szerződésből folyó kétoldali előnyök biztosításán alapulnak”. Ez a szerződés az első lépés volt ahhoz, hogy nagy szomszédunk segítségével a lerombolt vagy kezdetleges állapotban levő gyárainkat felépíthessük és eltüntessük a háború pusztításait. A bombázástól elpusztított és a fasiszta csapatoktól kifosztott gyáraink rövidesen munkához láttak, mert a Szovjetunióból kocsokat, szénét, öntöttvasat, vegyi anyagokat, vasércet, gyapotot és más árucikkeket kaptunk.

Az 1945. és 1946. évi nagy szárazság idején a nagy Szovjetunió ismételt bizonyította, hogy segítségünkre van. Nagymennyiségű gabonát adott kölcsön, ugyanakkor pedig mentesítette országunkat a Romániában állomásozó szovjet csapatok gabonával és lisztel való ellátása alól. 1946. áprilisában, amikor az élelmezés tekintetében még komoly nehézségekkel küzdöttünk, Sztálin elvtárs egyes utasítására újabb 100 ezer tonna búzát kaptunk kölcsön. A demokratikus Groza-kormány működésének hatodik hónapjában, 1945. augusztusában a szovjet kormány felvette a diplomáciai kapcsolatot Romániával. Ezzel baráti jobbot nyújtott a volt csatlósállamnak. A Szovjetunió a diplomáciai kapcsolat felvételét nem kötötte semmiféle feltételhez ahogyan az amerikai és angol kormány tette azt. Hasonló diplomáciai támogatást kaptunk a Szovjetuniótól a párizsi békétárgyalások alkalmával. A szovjet kiállítás bátor kiállással és hatalmas diplomáciai felkészüléssel leleplezte az angol-amerikai imperialisták országunk függetlenségének és szuverenitásának megsemmisítésére irányuló mesterkedéseit és kemény harc árán sikerült elérnie a jóvátétel összegének jelentékeny leszállítását.

A Szovjetuniótól kapott gazdasági segítségnek közül elsősorban is azokat az engedményeket kell megemlítenünk, amelyeket a békeszerződésben és a fegyverszüneti egyezményben szereplő tartozásainkból kaptunk. Ezek között a legjelentősebb az a részletfizetési kedvezmény, amely meghosszabbítja nyolc évre a fegyverszüneti szerződésben megállapított hatéves határidőt. Ezeknek az engedményeknek a segítségével zavartalanul fejlődhetik országunk gazdasági élete.

Az 1947 február 20-án megkötött újabb gazdasági egyezmény alapján megalakultak az első szovjet-román vállalatok, a Sovromok, amelyek tökéletesített gépi berendezésekkel, a fejlett szovjet munkamódszerek alkalmazásával példamutatóan dolgoznak és jelentős tényezői gazdasági életünknek.

Az eltelt öt esztendő alatt a Szovjetunió eszmétalan esetben megmutatta, hogy támogatja erőfeszítéseinket és minden segítséget megad, hogy eredmé-

nyesen folytassuk harcunkat a szocializmus építéséért.

Első Allami Tervünk teljesítését és tulzárnyalását is a Szovjetunió hatalmas segítségének köszönhetjük. Az értékes nyersanyag, félkészárú és gépi felszerelés, amelyet a Szovjetuniótól a kereskedelmi és gazdasági egyezmények keretében kaptunk, hozzájárult ahhoz, hogy az iparban a hiányosságokat felszámolva, megteremtjük azokat a feltételeket, amelyek szükségesek voltak az Allami Terv teljesítéséhez. Hazánk legnagyobb építkezése, a Duna-Feketetengeri csatorna építésének megkezdése is csak a Szovjetunió segítségével válhatott valóra.

Ma, amikor a demokratikus Groza-kormány kormányrajutásának ötödik évfordulóját ünnepljük, gondoljunk hálattal szívvel a Szovjetunió népeinek és nagy vezetője, Sztálin elvtárs testvéri segítségére és támogatására és fogadjuk meg, hogy országunk újjáépítéséért folytatott nehéz küzdelmekben nyújtott baráti segítséget azzal háláljuk meg, hogy következetesen harcolunk a Szovjetunió által vezetett békétáborban a népek békéjéért — az új háborúra uszítók ellen.

(gy. — d. —)

Határtalan örömmel és lelkesedéssel fogadták a szovjet dolgozók az újabb árcsökkenést

MOSZKVA. — (Agerpres.) Az árleszállítások örvendetes híre, amelyet a rádióállomások sugároztak világra, villámgyorsan terjedt el egész Moszkvában. A választási központokban, a gyárak műhelyeiben, a magánlakásokban, az utcákon és a tereken Moszkva lakói a rádiókészülékek és a hangszórók köré gyűltek és megilletődéssel, büszkén hallgatták a Szovjetunió minisztertanácsának és a Szovjetunió Kommunista (b) Pártja Központi Bizottsága határozatának minden egyes szavát.

A határozatnak rádióban történt felolvasása után Moszkva valamennyi üzemében nagygyűléseket tartottak. A villanygőg-nyáiban megtartott nagygyűlésen kommunista és pártönkivüli munkások szóltak fel, akik első szavát a szovjet nép nagy vezetőjéhez, a nagy Sztálinhoz intézték.

„Sztálin” gépkocsigyár műhelyeiben — amely a Szovjetunió legnagyobb autógyára, — lokes nagygyűlések voltak. Afanaszjev csoportvezető felszólá-

A kormány az amerikai és angol követség tájékoztató hivatalának megszüntetését kérte

BUKAREST. — (Agerpres.) A RNK külügyminisztériuma közölte az Egyesült Államok bukkaresti követségével a román kormány kérését, hogy a követség mellett működő tájékoztató hivatal zárják be és a hivatal szüntesse be tevékenységét.

A külügyminisztérium hasonló tartalmú átiratot juttatott el a bukkaresti angol követségre, amelyben kérte, hogy a követség tájékoztató hivatalát zárják be és a hivatal szüntesse be tevékenységét.

BREINER BÉLA a munkásosztály harcosa halálának 10. évfordulójára

Tíz évvel ezelőtt hazánk munkásosztálya elvesztette Breiner Bélát, a Román Kommunista Párt egyik hűséges és megalkuvást nem ismerő harcosát, a Párt egyik vezetőjét.

Breiner Béla 1896 februárjában született Nagyváradon, mint munkásszülőök gyermeke. Már ifjúkorában bekapcsolódott a munkásmozgalomba. Tizenhat éves korában beiratkozott a szociáldemokrata pártba és rövid idő múlva a legtevékenyebb ifjusági szervező lett abban a fémipari üzemben, amelyben dolgozott. Az első világháború idején Breiner Béla agitációs tevékenységét folytatott és előbb az üzemben, majd később az arcvonalon a katonák között megszervezte az ellenállást és leleplezte a háború imperialista jellegét és annak igazi hasznélvezőit.

Az Októberi Nagy Szocialista Forradalom rendkívül nagy hatást gyakorolt Breiner Bélára. Az 1918-as magyarországi forradalomban Breiner Béla a magyar forradalmárok első soraiban harcolt. Fogságba esett, ahonnan megszökött, majd visszatért Nagyváradra, ahol az 1920. évi Általános sztrájk keretében több elvtárral együtt megszervezte Nagyváradon az általános sztrájkot.

Breiner Béla politikai és szervezeti téren harcot folytatott a munkások éharcos pártjának megalakításáért. A Román Kommunista Párt megalakító között volt, majd amikor a Párt illegálisba kényyszerült, a munkásosztály többi harcosjával és vezetőivel tovább folytatta forradalmi munkáját. Hatalmas erőfeszítéssel dolgozott a Párt megszervezéséért az illegálisban és titkos nyomdokokat létesített, amelyek tízezerrel adták

ki a Román Kommunista Párt kiáltványait.

1926-ban letartóztatták és öt évi börtönbüntetésre ítélték, amelyet Doftanán töltött le. Breiner Béla a börtönben lelkesítette a politikai és kommunista és az antifasiszta behörönzöttök harcait és több elvtárral együtt a doftanai börtönt kommunista egyetemévé változtatta. Bátor magatartást tanúsított a börtönben és a legszörnyűbb kínzásokat és éheztetést is kommunista hő módon viselte el. Miután 1931-ben a börtönből kiszabadult, még nagyobb lendülettel látott hozzá a pártmunkához. A megtisztelő feladatot kapta, hogy szervezze meg a Párt V. kongresszusát. A kongresszus megválasztotta a Központi Bizottságba, majd a Román Kommunista Párt Központi Vezetősége Titkárságának tagja lett. Ebben a minőségben részt vett a vasúti és közlekedési munkások 1933 februári hősi harcában.

A tőkés-földesuri kormány rendőrbírókja ismét letartóztatták és elbűntetés után a doftanai börtönben a legszörnyűbb kínzásoknak vetették alá. A börtön teljesen tönkretette egészségét és szabadsága után a Párt egyik titokban tartott házában abban a rendi, tetlen hibben halt meg, hogy a munkásosztály, élén a Párttal, kivívja a teljes győzelmet.

Hazánk dolgozó kegyelettel emlékeznek meg Breiner Béla hősi harcáról, aki a munkásosztály többi mártírjaival azért áldozta életét, hogy a polgári-tőkés rendszer megdöntése után a munkásosztály éharcos pártjának vezetésével felépíthessük hazánkban a szocializmust.

lásában ezeket mondta: — Hazánkban most már harmadszor szállítják le a közszükségleti cikkek árát. Ez csakis a Szovjetunióban a szocializmus győzelmes korszakában lehetséges. Az élet napról-napra boldogabbá válik. Bizalommal tekintünk a jövőbe és a dicsőséges

Bolshevik Párt vezetésével sikeresen haladunk a kommunizmus felé vezető úton.

A nagygyűléseken elhangzott minden beszédben a felszólalók elismerésüket fejezték ki a Párt és a kormány iránt és a haladó emberiség nagy vezetőjének, Joszif Visszárionovics Sztálinnak.

Kidobták az ágyúkat

a vasúti kocsikból a grenoblei munkások

GRENOBLE. — (Agerpres.) Grenobleban a város lakossága tüntetést rendezett a vietnami háború ellen és kidobta a pályaudvaron a vasúti kocsikba rakott ágyúkat. Saint Pierre des Corps-ban egy 15 hárkocsit szállító szerelvényt a lakosság felartóztattott a pályaudvaron. A helyszínrre kivezényelt rendőrség több embert letartóztattott.

Párizsban a „Wagram” teremben nagyszabású gyűlésen tiltakoztak a francia dolgozók a

kormány északafrikai terrorakciója ellen. Félix Houphouët Boigny képviselő beszédében hangsúlyozta, hogy Afrika népei jól tudják, hogy szabadságharcukban nem állnak egyedül. Mellettük áll minden becsületes francia, elsősorban pedig a Francia Kommunista Párt.

Az afrikai dolgozókat harcukban az a tudat ösztönzi és lelkesíti, hogy a Szovjetunió által vezetett békétáborhoz tartoznak.

Tito határőrei bolgár területen orvul meggyilkoltak két bolgár katonát

SZÓFIA. — (Agerpres.) A TASS jelenti: A bolgár külügyminisztérium február 27-én szóbeli jegyzékbe a legerélyesebben tiltakozott a szófiai jugoszláv nagykövetségnek a jugoszláv határőrök február 5-én lesből elkövetett gyilkossága ellen, amelynek két bolgár katonát esett áldozatul. A jugoszláv határőrshöz tartozó gyilkosok lesből rálőttek a két bolgár határőrré és mindkettőjüket agyonlőtték. A lövések hallatára az agyonlőtt bolgár határőrök bajtársai azonnal a helyszínre siettek és látták, amint a jugoszláv határőre két embere

füttva elmenekült. A két bolgár határőr halálát fejlővés okozta. A sebek elárulták, hogy a lesből lövöldöző gyáva gyilkosok, mint más alkalommal, most is robbanó (dum-dum) lövedényt használtak.

A bolgár jegyzék leszegedi, hogy a gyilkosok teljes hidegvérrel előre megfontolták tettüket. A bolgár kormány a legszigorúbb büntetést követeli a gyilkosok megszerzőire és végrehajtóra és kártérítést az áldozatok hozzátartozóinak. A mind sirűben előidéztett incidensokért felelősség a jugoszláv kormányt terheli.

Az üzemi dolgozók március 6-ról

„Számomra rengeteget nyújtott demokratikus kormányunk...”

Öt évvel ezelőtt még vérző milliók sóhaja vegyült a fegyverek zajába. En ekkor a halál torkában, a fasizmus egyik haláltáborában lélekzetet visszafajtvá vártam a felszabadulást. Ilyen körülmények között jutott el hozzánk is a hír: Romá-

bizonytal sikerül ez nekem. Naponta nyolc órai munkám mellett, amit az „Unirea”-gyár egyik esztergája mellett töltök, bőven jut időm arra is, hogy az esti munkásleiceumban fejlesszem tudásomat s alkalmas legyek a két éves mérnöki iskola elvégzésére.

Most, amikor az imperialisták eddig nem tapasztalt elkeseredéssel próbálkoznak megbontani a békétábor egységét, még nagyobb odaadással és erővel dolgozom a második Állami Terv sikere érdekében, mert minden csavar, minden alkatrész, ami kikerül gépeimből, egy-egy csapás a háborus uszítókra.

Jakab Alfréd
az „Unirea”-gyár esztergályosa

„Akkor indultunk el a fejlődés útján...”

Az üzlet létesítése óta szemlétomást gyarapodott az ár. Tavaly még sorba álltak a fogyasztók. Ma? A forgalom ugyan nagy az „Alimentara” 19. számú üzletében, sorok viszont nem képződnek.

Az üzletfelelős, László Endre széles kőrt ír le kezével, ahogy az áruól roskadozó polcokra mutat.

— Látja? Ezt is, aztán még

niában a munkásosztály kezébe ragadta a hatalmat és megalakította az első, valóban demokratikus kormányt. Percek alatt megtudta mindenki. Alig győztük magyarázni a francia, lengyel és a többi bajtársainknak boldogságunk okát.

Azután eljött felszabadulásunk napja is. Idehaza a háboru borzalmainak képe tárul elém. Ugy éreztem, hogy nekem is kötelességem bekapcsolódnom abba a hatalmas harcba, amit a Román Kommunista Párt és a demokratikus kormány irányításával a munkásosztály vívott.

Azóta öt év telt el. Pártunk és kormányunk a dicsőséges lenini-sztálini utmutatásokat tartva szemelött, nap mint nap győzelemről-győzelemre vezette országunkat a szocializmus felé haladó úton. Elég, ha csak megemlítjük a földreformot, a pénzügyi reformot, a választási győzelmet, az államosítást, a Népköztársaság kikiáltását, az adó-, tanügyi- igazságügy reformját, az új bérrendszert és az egészségügyi intézkedéseket.

Számomra rengeteget nyújtott demokratikus kormányunk. Lehetőségem van arra, hogy megvalósuljon régi vágyam: szerettem volna gépészmérnök lenni, de a kapitalista rendszerben erre nem volt lehetőségem. Most minden

sokkal többet köszönhetünk annak, hogy most öt éve, 1945. március 6-án népi kormány került az ország élére.

— Tulajdonképpen akkor indultunk el a fejlődés útján. S erre a lehetőséget a nagy Szovjetunió biztosította számunkra.

Az új automata eszterga ott áll a többi gép között. Tompa, ütemes kattogása belevesz a műhely erős zajába.

— Szovjet gép. Alig öt hete dolgozunk vele, de már hatalmas segítségnyújtott. S nekünk köszönhetjük ezt? A dicsőséges Vörös Hadseregnek, amely felszabadított bennünket s ezáltal lehetővé vált, hogy most öt éve 1945. március 6-án demokratikus kormány vegye át a vezetést s ezzel elinduljunk a fejlődés útján. Ha mindez nem következne be, hol lennénk még ma? Nyomorognánk, mint azelőtt. Tizenötön három esztergával...

Czakkal János a kolozsvári „Triumph” autógyártyagár munkásigazgatója hirtelen félbeszakítja szavait: furcsa zaj

üt meg fülét. Oldalt néz. Az 1-es esztergánál valami baj van. Odasiet. Nézi, vizsgálja a gépet.

Megkaptak a kőcsék. Kicserepli. Aztán visszajön s folytatja:

— Három hónappal az államosítás után, amely kormányunk egyik nagyszerű forra-

dalmi vívmánya volt, öt esztergát kaptunk. S ezekkel megkezdjük az autógyártás sorozatban való gyártását. Ma el látjuk egész hazai szükségletünket. Az öt éves terv folyamán már külföldre is termelünk. Ehhez már újabb segítséget kaptunk. Itt van ez a néhány gép, mutat a gépekre.

Tizenhat maró- és három eszterga sorakozik odébb. Ezek a gépek biztosítják az üzem előtrányzatának teljesítését és túlszárnyalását.

— Ezeket a kudzsiri volt gyárból kaptuk. A háború alatt emberi életek kioltására termelt. Felszabadulásunk után a gépek a békés termelést szolgálják.

— Mindnyájan tudjuk és nap mint nap tapasztaljuk, hogy az üzemek és gyárak államosítása hatalmas fejlődési szakaszt jelentett népi demokratikus rendszerünkben. 1948. június 11-én az államosítás, amelyet demokratikus kormányunk valósított meg, történelmi fordulópont volt a munkásosztály érdekében. Ezért ünnep számunkra március 6.

„Ezért ünnep számunkra március 6...”

A gép úgy nyeli a fonalat, hogy Füzi Mária alig győzi tölteni a vetélt. Négy gépen dolgozik egyszerre. Egyiknél a szál szakad, másikkal a szövés hibás, odébb a vetéltől kifogyott a fonál. Mindenütt ott van a gépek pillanatra sem állnak le.

Füzi Mária a kolozsvári „Breiner Béla” textilgyár egyik legjobb dolgozója. — Élmunkás. Gondos, lelkiismeretes munkát végez. A nehézségekkel bátran szembeszáll.

— Kezdetben rengeteg nehézséggel küzdöttünk. Nem volt nyersanyag. Később azonban 1945 őszén megérkezett az első szovjet gyapot-szállítmány. Kormányunk a Szovjetunió segítségével támogatott bennünket. A gépek egyrésze megindult. De még mindig nem tudtuk üzembeállítani valamennyi gépünket. Aztán bekövetkezett az államosítás. Ekkor már éreztük, hogy kormányunk egyetlen célja: a termelés fokozásával megerősíteni a béke táborát s megvalósítani országunkban is a szocializmust. Rövidesen bankkölcsönt kaptunk. Egyik napról a másikra fellendült az üzem. Megjavítottuk az üzem tetőzetét. A volt tulajdonosok erre nem gondoltak s már sok helyen befolyt az eső. Aztán kibővítettük a hőösödét. Orvosi rendelőt létesítettünk — mondja

Füzi Mária, majd így folytatja: — Szabadságomat a tengerparton töltöttem. Először életemben. Tavaly a kolozsi fordón nyaraltam. Kislányommal

együtt. Mindezt kormányunknak köszönhetem. Ezért jelent ünnepet nekem s minden öntudatos dolgozóknak március 6.

Elhallgat s még nagyobb lendülettel folytatja munkáját. Minden mozdulatán látszik, hogy az évforduló tiszteletére az eddiginél nagyobb eredményt akar elérni.

A kolozsvári ideiglenes bizottság egyéves munkája

Amikor, közel egy évvel ezelőtt, megalakultak az államhatalom helyi szervei, a Néptanácsok megválasztásának szervezett ideiglenes bizottságok, nehéz feladatok megoldása előtt állottak. Nemcsak a múltból származó elmaradottságok, hanem a háboru nyomainak eltüntetése várt rájuk.

Ilyen nehéz helyzetben volt Kolozsvár város ideiglenes bizottsága is. Munkával és megvalósításokkal tele esztendő áll az ideiglenes bizottság háta mögött. Olyan feladatokat oldott meg alig egy esztendő alatt, melyeknek megoldására a polgári-földesúri idők városvezetősége évtizedek alatt sem volt képes.

1950 VÉGÉRE NEM LESZ IRÁSTUDATLAN

A múlt egyik szegényfoltját, az írástudatlanság kérdését igyekezett felszámolni. Ez a küzdelem győzelemmel végződött. Az 1948-49-es iskolai év folyamán 878 írástudat-

lan tanult meg írni-olvasni. Az 1949-50-es évre 1000 analfabéta tanult írni-olvasni s még az iskolai év el sem telt, s ezt a számot máris túhaladták. 1036 volt írástudatlan olvas és írja meg saját kezével leveleit. Az ideiglenes bizottság most azt a célt tűzte ki maga elé, hogy az 1950. évi folyamán teljes mértékben felszámolja az írástudatlanságot. Egyetlen írni-olvasni nem tudó ember sem lesz az év végén Kolozsváron. Jelenleg 79 analfabéta iskola működik.

Az építkezések során 33 elemi iskolán végeztek általános javítást és nagy összeget fordítottak a karbantartásra. Elsőrendű feladatnak tekintette az ideiglenes bizottság a külvárosi utcák, a munkásnegyedek utcáinak rendbehozatalát. Tíz méter utcát tették járhatóvá. Ennek során 7200 köbméter kavicsot és homokot használtak fel. A Kolozsvár-környéki falvakba vezető utak karbantartására 2500 köbmé-

ter kavicsot hordtak és szórtak szét. 13.900 négyzetméter területen javították ki az utcák kövezetét és 15.200 négyzetméter területen utat estelezt aszfalttal. A munkásnegyedekben 11 kilométer hosszúságban, 52.000 négyzetméter területen új járdát építettek

MUNKÁSLAKÁSOK. ÉPÍTKEZÉSEK

Negyven lakást magába foglaló 5 munkásházat fejeztek be az év folyamán az Irisz-telepen. Építkezésekre 29.471.509 lej, az utak karbantartására 27.116.000 lej fordított az ideiglenes bizottság.

Ugyancsak az ideiglenes bizottság szelcsitette ki a Marx Károly utcai betonhidat, megkezdte a faszta csapatok által felrobantott, a Dózsa György-utcat és Horent utat összekötő új híd építését. A pillérek és az egyik oldal gyalogjárójának betonmunkálatai már befejeződtek. Ezeket kívül egy új hidat építettek a Kajántó-völgyben és rendbehoztak 15 hidat a Szamos, Nádas és Malomárok fölött.

A város egészségügyének javítá-

sa érdekében is komoly lépéseket tett az ideiglenes bizottság. A főmegszerveztek, különösen a RDNSZ, a MNSZ és a Vörös Kereszt értékes támogatásával bizottságok járták a lakásokat és megvizsgálták azokat, valamint a Jakó sokat a járványos betegségek elkerülése végett. Ennek során fertőtlenítő akciók szerveztek. Ennek köszönhető, hogy a város területén már hosszú idő óta egyetlen kiütéses tifusz megbetegedés sem történt.

A járványos megbetegedések elkerülése végett 100.077 személyt oltottak be 1949 április 10. óta. Tulnyomórészt tifusz-védőoltásban részesült, de nagyon sok vörheny elleni védőszérumot is használtak. Ennek következménye, hogy a vörhenyben megbetegedettek közül egyetlen személy sem halt meg, s a betegség minden esetben könnyű lefolyású.

A GYERMEKHALANDÓSÁG A LEGKEDVEZŐBB AZ EGÉSZ ORSZÁGBAN

Tizenhárom orvosi rendelőt létesített a város területén az ideig-

lenes bizottság, ahol a régi bürokratikus módszerek mellőzésével nem a nyilvántartólapok sokaságával, hanem kizárólag a betegek egészségével törődnek.

Az orvosi rendelők működésének és a kifejlett felvilágosító munkának köszönhető, hogy a születések 90 százaléka aszülézeteken és nem odahaza történtek. Ez viszont a gyermekhalandóság nagymértetű csökkenését eredményezte. Az utolsó 20 évhez viszonyítva, a gyermekhalandóság 14 százalékról — 7 százalékra csökkent. Egyben legkisebb az országban.

A fenti adatok csak számok, de hiven tükrözik azt a munkát, melyet a nép bizalmát élvező és a nép akaratából az államhatalmat gyakorló dolgozók mindnyájunk felémelkedése érdekében kifejtettek. A Román Munkáspárt gondoskodó szeretete vígázza országunk minden dolgozójára. Lehetőséget nyújt a további felemelkedésre. A dolgozók pedig kemény munkával építik a jobb jövőt erősítik a békét.

1945 március 6 a dolgozó parasztság számára megnyitotta a kizsákmányolás alól való felszabadulás útját

Életemnek ez a legszebb napja

— MONDOTTA HOSSU TEODOR, 58 ÉVES SZEGÉNYPARASZT A CSEKENYEI KOLLEKTIV GAZDASÁG ALAKULÓ ÜNNEPÉGEN

CSEKENYE. — Kiküldött tudósítónktól.) Kegye Szilágy megye tasnádi járásában eldugott helyen fekszik. A községnek 90 család lakosa van. Határa dombos, de nem rossz termőföld. A multban a falu szegény- és középföldműveseit egy Sánta nevű kulák zsákmányolta ki. Ő dolgoztatta a falusi dolgozókat naponta 10–14 órát és csak éhbért fizetett nekik.

Csekenye község dolgozóinak a Román Munkáspárt és a tömegszervezetek felvilágosító munkája megmutatta a kizsákmányolás alól való végleges felszabadulás útját. Hetven dolgozó földműves és családja február 26-án szakított az elmaradott egyéni gazdálkodással és kollektív gazdaságba tömörült.

Február 26-a örömnappal volt a csekenyei dolgozók számára. Az iskola udvara előtt feldíszített kapu, az udvaron szabadtéri színpad. A kollektív gazdaság felavatásának ünnepségén megjelent a Román Munkáspárt Központi Vezetőségének kiküldöttje, a szilágy megyei vezetőség titkár, helyettese, a megyei ideiglenes bizottság titkára, a tasnádi kulturotthon táncosportja és zenekara, valamint a szántói kulturotthon énekara. Ezenkívül igen jelentős számú földműves gyűlt össze a szomszédos községekből és az érszöllői állami gazdaságból.

Az alapszabályzat megszavazása után a kollektív gazdaság tagjai megválasztották a vezetőséget. A tagok jól megválogatták, kiket jelölnek a vezetőségbe. Vigyáztak arra, hogy a kollektív gazdaságot azok a szegény- és középparasztok vezessék, akik eddigi munkájukkal bebizonyították, hogy a dolgozó

földművesek életszínvonalának felemeléséért küzdenek. A vezetőségbe a következő dolgozó földműveseket választották be: Achim Gheorghe, Lazar Nistor, Hossu Teodor, Gyulai Anna és Sánta Sándor. A vezetőség nevében Achim Gheorghe ígéretet tett, hogy a kollektív gazdaságot a legjobb tudásuk szerint vezetik. Utána Hossu Teodor 58 éves szegényparaszt szólalt fel.

— Életemnek ez a legszebb napja — mondotta. — A reakció igyekezett mindent elkövetni, hogy megakadályozza a kollektív gazdaságunk megalakítását. Rémhíreket terjesztettek a börtvényi kollektív gazdaságról, de én saját szememmel meggyőződtem, hogy a félve megalakított kollektív gazdaság dolgozói boldogan élnek. A börtvényi kollektív gazdaság munkájából megtanultam, hogy a dolgozó parasztság számára ez a leghevesebb út, amely kivezet a nyomorúságból, az elnyomatásból.

Az alakuló közgyűlés után a tasnádi és szántói kulturotthonok műsorszámait következtek. Műsor közben Obis Lajos, a börtvényi kollektív gazdaság elnöke ismertette azokat az eredményeket, amelyet a kollektív gazdaság dolgozói két hónap alatt elértek. Az érszöllői állami gazdaság dolgozói nevében Hidan Ioan ígéretet tett, hogy az állami gazdaság minden munkában segítségére lesz a megalakult kollektív gazdaságnak.

A csekenyei dolgozó földművesek a Román Munkáspárt irányításával elindultak azon az úton, amely minden dolgozó számára jobb életet biztosít.

(6 - f. -)

A szamosardói állami gazdaság a tavaszi mezőgazdasági munkák sikeréért

SZAMOSARDÓ. — (Kiküldött tudósítónktól.) Az állami gazdaságok jó példát mutatnak a dolgozó földműveseknek. Bebizonyították a géppel való földművelés felsőbbrendűségét és kollektív életre nevelik a falusi dolgozókat. Az állami gazdaságok úgy szervezik meg a munkákat, hogy utat mutatnak a dolgozó földműveseknek.

A szamosardói állami gazdaság a tavaszi vetési előkészületben mutat jó példát a falusi dolgozóknak. A gazdaságnak öt traktora van, ezek közül három a gépállomásokon, kettőt a gazdaság saját műhelyében javítanak meg.

A műhelyben négy traktorista dolgozik a szétszedett gépeken. Márkus János, a műhely vezetője tájékoztat:

— Ezeken kevesebb javítanivaló volt, mi is el tuljuk készíteni — mondja. — Igyekszünk, hogy mire a vetési idő eljön, készen álljunk a gépekkel munkára. Ugy javítjuk meg a gépeket, hogy a vetési kampány egész ideje alatt megállás nélkül dolgozzunk.

A többi mezőgazdasági gépeket már kijavították az állami gazdaság dolgozói. Megélesztették az ekevasakat, a vetőgépek üzemképesek. Ezeket még az őszi folyamán, az őszi munkálatok befejezése után javították meg és tisztán, beolajozva tették el a gépszínekbe.

A TAVASZI VETŐMAG-SZÜKSÉGLETET

is biztosította az állami gazdaság. Nemesített, jól kiválogatott magot vetnek el. A fordamegyei állami gazdasággal kukoricát és napraforgómagot cseréltek a szamosardói gazdaság, a kolozsvári állami gazdasággal zabot, búzát, a hosszufalusi állami gazdasággal árpát és zab vetőmagot. Buzát,

saját termesztési vetőmagot használnak fel a szamosardói gazdaság. A vetőmagot megtisztították és csiraképességét ellenőrizték a gazdaság dolgozói.

A VETÉST ÁPRILIS 20-IG

elvégezzék az állami gazdaságban. A tavaszi mezőgazdasági munkálatok teljesítésére a szamosardói állami gazdaság dolgozói szocialista versenyre hívják ki a szilágy megyei állami gazdaságokat.

Az állami gazdaság dolgozói politikai munkát végeznek. A gazdaságban kifejtett tevékenységükkel a dolgozó földműveseknek be kell bizonyítaniuk

A SZOCIALISTA MEZŐGAZDASÁG FELSŐBB-RENDÜSÉGÉT,

ezenkívül pedig a falusi dolgozókkal folytatott beszélgetések során felvilágosító munkát kell végezniük. Ez utóbbit elhanyagolták a szamosardói állami gazdaság dolgozói. A gazdaság már készen áll a tavaszi munkálatok megkezdésére, ugyanakkor a szamosardói egyéni gazdálkodást folytató dolgozó földművesek lemaradtak a szerszámok megjavításában és nem tisztították meg a vetőmagvakat sem. A helyi ideiglenes bizottság elhanyagolta a mozgósító és felvilágosító munkát s elhanyagolta ezt az állami gazdaság is. Ezt a hiányszókat küszöböljék ki az állami gazdaság dolgozói. Széleskörű felvilágosító munkát kell végezniük a dolgozó földművesek körében, hogy ne csak az állami gazdaság teljesítése érdekében a tervet, hanem Szamosardó minden egyes dolgozó földművese pontosan elvégezze a tavaszi mezőgazdasági munkálatokat, a dolgozók életszínvonalának emelése, a béke megőrzésének érdekében. (6. f.)

Eredményes munkát végeztek a szövetkezeti gép- és szerszámkölcsonzó osztályok Kolozs megyében

A falusi szövetkezetek mellett működő mezőgazdasági gép- és szerszámkölcsonzó osztályoknál befejezéshez közelednek a tavaszi mezőgazdasági kampány sikerének érdekében tett előkészületek.

A falusi szövetkezetek mellett létesített mezőgazdasági gép- és szerszámkölcsonzó osztályok nagy segítséget nyújtanak a dolgozó földműveseknek, akik a szükséges szerszámokat és gépeket olcsó használati díj ellenében kaphatják meg és / nincsenek rászorulva arra, hogy nagy összegeket fizessenek a kulákoknak a kölcsönvett szerszámokért. A dolgozó földművesek egy eke használatáért napi 35 lej, boronáért ugyancsak napi 35 lej fizetnek.

A legtöbb szerszám és gépkölcsonzó osztálynál található gépeket és szerszámokat a dolgozó földművesek állandóan használták. Éljenek a bánffyuhnyadi, a borsai, kajántói, apahidai, magyarkereszti, fráti, mócsi és a mezőszentmihályi szövetkezetek mellett működő mezőgazdasági gép- és szerszámkölcsonzó osztályok, amelyek az őszi mezőgazdasági munkálatok idején a dolgozó földművesek rendelkezésére bocsátották teljes raktárkészletüket.

A mezőgazdasági gép- és szerszámkölcsonzó osztályok felszerelésénél figyelembe vették a vidék sajátosságait és szükségleteit és ennek megfelelően az elmúlt évben a Fogyasztási Szövetkezetek Szövetsége több mint 10 millió lej értékű mezőgazdasági gépet és szerszámot küldött a szövetkezetek mellett működő osztályoknak.

A kölcsönzőosztály felelősének legfontosabb feladata az, hogy tél idején, kedvező körülmények között biztosítsa a mezőgazdasági gépek és szerszámok karbantartását. A legtöbb osztályfelelős idejében gondoskodott a mezőgazdasági gépek és szerszámok sártól és egyéb idegen anyagoktól való megtakarításáról és csak miután műszakilag is ellenőrzés alá vették a dolgozó földművesektől visszaérkező kölcsönzött szerszámokat, azokat beolajozták és az előre kitakarított és szépen berendezett raktárba helyezték el a tél idejére.

Követendő példának állíthatjuk a bánffyuhnyadi „Progressz” szövetkezet mezőgazdasági gép- és szerszámkölcsonzó osztályát, amelynek felelőse alkalmas raktárba helyezte el a már előzőleg beolajozott, csoportosított és címkével ellátott szerszámokat. Az a rend és tisztaság, amely a raktárban uralkodik, bizonyítéka annak a különös gondnak és rendszeretnek, amely áthatja az osztály felelősét, aki tudatában van annak, hogy a jó karbantartással segítségére van a dolgozó földműveseknek.

Vannak azonban olyan mezőgazdasági gép- és szerszámkölcsonzó osztályok is, amelyeknek felelősei teljes közömbösséget és elítélendő hanyagságot tanúsítanak azoknak a feladatoknak elvégzésében, amelyek rájuk hárulnak. Az apahidai járás Báró községében például az összel használt szerszámok ma is nyitott szilobban sárosan összedőlve fekszenek és ki vannak téve a nedvességnek és az időjárás viszontagságainak.

A kolozsmegyei Fogyasztási Szövetkezetek Szövetsége út-szervetve a meglévő kölcsönzőosztályokat és újabb osztályokat szervezett, hogy ezzel minél jobb feltételeket biztosítson a tavaszi mezőgazdasági munkák elvégzéséhez. Ez év január és február havában felülvizsgá-

ták a mezőgazdasági gép- és szerszámkölcsonzó osztályok raktárait és azonnal intézkedtek ott, ahol az elraktározás vagy a karbantartás szempontjából hiányszókat mutattak. Egyes osztályokhoz új felelősöket neveztek ki, a befolyt összegek pontosabb nyilvántartására pedig az osztályokat ellátták a szükséges nyilvántartási könyvekkel és nyugtatombokkal.

Bács, Méra, Drág, Apahida és több más községben a párt-szervezetek és a községi ideiglenes bizottságok segítségével új raktárokat építenek a mezőgazdasági gépek és szerszámok elraktározására. Az osztályok leltárának vetőgépekkel, ekékkel, stb. való ellátására a kolozsmegyei Fogyasztási Szövetkezetek Szövetsége csak január folyamán 4 millió lej értékű mezőgazdasági gépet és szerszámot osztott ki.

A kolozsmegyei Fogyasztási Szövetkezetek Szövetsége a helyszínen való ellenőrzés fokozásával elérte azt, hogy a leg-

több helyen időben elvégezték a munkákat és így minden zökkenő nélkül a dolgozó földművesek rendelkezésére fogják majd bocsátani a szükséges mezőgazdasági gépeket és szerszámokat.

A kolozsmegyei Fogyasztási Szövetkezetek Szövetsége az országos kirakóvásárok alkalmával a járási központokban kiállítást rendezett, amelyen elméleti és gyakorlati utasítást adott a földműveseknek a mezőgazdasági gépek és szerszámok minél észszerűbb felhasználására. A mócsi, a sármási, a borsai, bánffyuhnyadi és a hidalmási országos kirakóvásárokon rendezték meg az első ilyen kiállítást. A szövetkezetek ezzel hozzájárulnak a tavaszi vetési munkálatok sikeréhez és komoly segítséget nyújtanak a dolgozó földműveseknek.

Rosescu Ioan,

a kolozsmegyei Fogyasztási Szövetkezetek Szövetsége sajtófelelőse.

A bonchidai traktoristák felkészülten várják a tavaszi munka megkezdését

BONCHIDA. — (Kiküldött munkatársunktól.) — Munkánk eredményét a műhelyben nem lehet megállapítani, elvtárs, — mondja Cipeanu Gheorghe, a bonchidai állami gép- és traktorállomás vezetője. — A traktorjavító műhelyt bérbe tudnánk adni, mert mi már befejeztük a munkálatokat. Most a cséplőgépek javításán dolgozunk. Kettőt már szétszedtünk. Ezeket kell a legalaposabb javításokat végezni. Kiszedjük a dobkosarakat és teljesen megjavítjuk, hogy a cséplés ideje alatt egyetlen szem búza se vesszen karba, ne maradjon a kalászköbökben.

A bonchidai gép- és traktorállomás dolgozói valóban befejezték a traktorok javítását. Tízkenécs traktor megjavított állapotban vár a mezőgazdasági munkálatok kezdetére. Nem volt könnyű munka ez. Általános javítást kellett végezni az összes traktorokon, amelyek az őszi mezőgazdasági munkálatok ideje alatt a száraz földön eléggé megrongálódtak. A kezdetén nehezen ment. Nem volt megfelelő helyiség a traktorok javítására. A műhelyt teljesen újjá kellett építeni, mert már nem felelt meg a követelményeknek. A gép- és traktorállomás dolgozói december 25-ig befejezték a műhely átalakítását és december 28-án hozzákezdtek a traktorok javításának. A munkálatokat

SZOCIALISTA MUNKAVERSÉNYBEN

végezték. Négy brigádot alakítottak, amelyek alapos munkatervet készítettek a siker érdekében. Szocialista munkaversenyeket szerveztek a brigádok és egyes traktoristák egymás között. Eredmény: a megállapított idő előtt két nappal befejezték a munkálatokat.

A bonchidai gép- és traktorállomás dolgozói szocialista munkaversenyre hívták ki a beszteceri és az aranyosgyéresi gép- és traktorállomás dolgozóit. A munkaverseny csak lefelelt terv maradt, mert a gépállomások szocialista munkaverseny-bizottságai

NEM ÉRTESÍTETTÉK

csupán a munkálatok eredményéről. Így a bonchidai traktor-

állomás dolgozói még ma sem tudják, hogy a versenyt melyik gépállomás nyerte.

SZOVJET TAPASZTALATOKAT ALKALMAZUNK

Cipeanu Gheorghe műhelyvezetővel megtekintjük a megjavított traktorokat. A gépszínen a 19 traktor csak indulóra vár.

— Ez az én traktorom — mondja Bodocean Vasile traktorista. — az elmúlt évben túlteljesítettem vele a normát. Ebben az évben még többet tudok teljesíteni, mert szakkönyvek alapján a csoportüléseken többször megbeszéltük a szovjet traktoristák munkamódszereit. Sokat tanultunk a csoportüléseken s feldolgoztuk eddigi hiányszógainkat, amelyeket a tavaszi mezőgazdasági munkálatok idejére igyekszünk kiküszöbölni.

A traktorokért külön épületben raktározták el a gépállomás dolgozói. Ezek is készen állanak. Két ekével többet készítenek, hogy tartalék is legyen. Így lehetővé válik a munkálatok zavartalan menete, mert nem kell várni az elromlott ekék megjavítására. Az elkopott ekevasakat házilag pótolják. Szétrombolt páncélkocsi lemezeiből a gépállomás kovácsai új ekevasakat készítettek, ami nagy megtakarítást jelent a gépállomás javára.

A TRAKTORISTÁK AGITÁTOROK IS

A gép- és traktorállomás dolgozói minden percet kihasznál-
nak arra, hogy minél több dolgozó földművest meggyőzzenek a géppel végzett munka előnyéről. A traktoristák agítátorok is. Eppen ezért az igazgatóság irányításával gyűléseket szerveztek a falusi dolgozókkal és társulásokra mozgósították a falusi dolgozó földműveseket. Eddigi munkájuk eredményeképpen a gépállomás 21 csoporttal kötött szerződést 564 hektár terület felszántására. A felvilágosító munkában a traktoristák segítségére kell legyenek a községi ideiglenes bizottságok, a tasnádi és szilágy megyei vezetőségek is. Még kell győznünk minden dolgozó földműveset a gépi munka előnyéről. Állami Traktoristák Hónapja. (6. f.)

V. J.

SPORT

A tömegsport fejlődése hazánkban

Az elmúlt esztendőben tömegversenyek egymást követték. Olyan tömegek mozdultak meg és vettek részt a sportmozgalomban, amelyre még sohasem volt példa hazánkban. Városi és falusi dolgozó ifjak léptek el a sporttereket és csarnokokat. Százegres számokban beszéltünk az Ifjúmunkás Kupa, a népi uszobajnyokságok, a népi sakkhajnyokságok és a népi sakkhajnyokságok résztvevőiről.

Hogyan vált lehetségessé ilyen tömegek mozgósítása?

A hatalmas méreteket öltött s rohamlépésekben fejlődő tömegsport mozgalom életre hívásával a Román Munkáspárt tetten lehetségessé minden dolgozó ifjú és lány számára, hogy munkaidő után a testnevelés és sporttestet erősítő és jellemet nevelő örömeiben kivehesse részét.

Az ifjúság élt is az alkalommal. Munkahelyén fokozta a mennyiségi és minőségi terhelést, a sportpályákon pedig egymásután ért el jobbnál jobb eredményeket. Bebizonyította, hogy a sport kiapadhatatlan forrása, a minőségi sport állandó utánpótlása a legszélesebb népi tömegekben rejlik.

Az elért eredmények azonban nem jelentenek megállást. Az elmúlt év folyamán megalakult a minisztertanács mellett működő Testnevelési és Sportbizottság. Hivatása: a múltnak még itt-ott megmaradt egészségtelen maradványait mindörökké felszámolni és meggyorsítani a fejlődést a sportban. Ennek eredményei már mutatkoztak. Az erők szétforgácsolását eredményező, talajnélküli egyesületek helyében újak alakulnak. Új, nagy szakszervezeti egyesü-

letek létesültek, melyeket a szakszervezetek sokezer dolgozója támogat. Ezek az új egyesületek tehát csakis a dolgozókat tömörítik és egyúttal minden dolgozó számára biztosítják a korlátlan fejlődési lehetőségeket.

Jelentőségében még ezt is felülmúlja a „Munkára és a RNK megvédésére kész” mozgalom életre hívása, mely a Szovjetunió sportjából merített példa nyomán, a szovjet GTO (Munkára-harcra kész) mozgalom példáját követve ígkészik olyan ifjúságot nevelni, amely a munkában és a haza megvédésében egyaránt kimagasló teljesítményekre képes. Jelentősége szinte felmérhetetlen. Nem lesz

az országban egyetlen fiatal sem, aki ne ismerkedne meg a sporttal, sőt annak egyszerre több ágával is, és ezáltal izmait megacélozva, erejét megsokszorozva vehet részt a szocializmus építésében.

Rövid idő alatt nagy utat tettünk meg. De a javá a dolgoknak még előttünk áll. A szocializmus építésében és a béke megvédésében nem állunk egyedül. Melletünk van a nagy Szovjetunió és dicsőséges pártja, a Bolsevik Párt. De ügyünk győzelméhez szükség van tetterős

ifjúságra. És ilyen ifjúság nevelését segíti elő fiatal sportmozgalmunk új hajtása, az MVK-mozgalom.

Kapásból

AZ ORSZÁGOS ASZTALITENISZ csapatbajnokságok selejtező küzdelmeinek legutóbbi eredményei: *I. női csapat*: Elelmezők—Fások 3:0. KKASE—KESE 3:0. *II. o. női*: Dermata—Művészek I. 3:0. Építők—Víziművek II. 3:1. *Férfi csapat I. osztály*: KESE—Elelmezők 5:1. Dermata—Fások 5:2. Elelmezők—Dermata 5:4. *III. osztály*: Irisz I.—Víziművek II. 5:3. Néptanács—Textila I. 5:2. Víziművek I.—Grafika 5:0. Művészek II.—Textila II. 5:1. Textila II.—KESE 5:0. *Ifjúsági fiú csapat*: Víziművek II.—Víziművek III. 3:0.

A NEMZETKÖZI NŐNAP tiszteletére szerdán női asztaliteniszversenyt rendez a TSB kolozsvári szervezete. A versenyre hétfő este az asztalitenisz bizottság szokásos ülésén lehet bevezetni.

VASÁRNAP DÉLELŐTT 11 órakor a városi kispályán barátságos mérkőzést játszik a KKASE labdarugócsapata a RATA együttesével.

A NEMZETKÖZI NŐNAP tiszteletére szerdán Bánffyhydron tart bemutatót a TSB több mintacsapata. Asztaliteniszek, tornászok, vívók, tekők és sakkozók vesznek részt Kolozsvárról a bemutatón.

A KOLOZSVÁRI Állami Közigazgatási Intézmények Szakszervezetének Sportközössége tisztiúri filmbemutatót tart vasárnap, március 5-én reggel 9 órai kezdettel a Capitol-mozgóban, melyre fenti szakszervezet tagjain kívül meghívja a Tanügyi- és Egészségügyi Szakszervezeti tagjait is. Belépés díjtalan.

KÖZLEMÉNYEK

SZOLGÁLTATOS GYÓGYSZERTÁRAK:
Február 27-től március 5-ig, hétfőtől szombatig

4. sz. állami gyógyszer-tár, Dózsa György-utca 36; 6. számú állami gyógyszer-tár, Malinovsky-kir-1; 10. számú állami gyógyszer-tár, Móricz Zsigmond-utca 1; 13. számú állami gyógyszer-tár, Mócok-utca 42.
IDŐJÁRÁS. A kolozsvári időjárás meteorológiai intézet jelent: Európa középső és északi részét továbbra is hideg levegő borítja. A Földközi-tenger és a Fekete-tenger felől azonban tovább tart az enyhe levegő beáramlása a Balkánon és hazánkban át a száraz-

föld belseje felé. A kétféle levegő találkozása csapadékként, felhőssé teszi az időjárás Erdélyben. Várható időjárás: Mérsékelt északkeleti-keleti szél, északnyugaton felzakadozó felhőzet, egybűtt továbbra is felhős idő, főleg a déli megyékben többhelyen újból eső, a hegyeken havazás. A hőmérséklet egy-két fokkal esikken.

*** KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS.** Mindazoknak, akik felejtethetetlen fiam: Demeter Sándor fogász elhunytá alkalmából mély fájdalommal enyhíteni igyekeztek, elsősorban Kolcza Béla fogászmesternek és jó ismerőseimnek köszönetet mond édesanyja: özv. Demeter Sándorné. 496

APRÓHIRDETÉSEK

ADÁS-VÉTEL
KIS ASZTALKÁLYHÁT és hatos harisnya körkötőgépet, teljes tükkkel veszek. A körkötőgép lehet 8-as vagy 10-es henzserrel is, de csak teljes tükkkel. Ajánlatokat részletes leirással „Alkalmi ár” jelírére a kiadóba. 427
ELADÓ 6 kvadrátos persaszőnyeg. Cim a kiadóban. 444a
EBÉDLŐBERENDEZÉS 20.000 lejért eladó. Mátyás király-utca 3. trafik. 444
ÁLLÓ INGAÓRÁT elcserelelek rádióval. Cim a kiadóban. 449
ELADÓK: nagy márványlappos kredenc 5000, ovális belea tükör 100x50 cm. 1500. fenyőfarhasztal 1000, álló ingaóra 25.000, előszoba foras tükörrel 2000 lejért. Cim a kiadóban. 449a
KÉTSZEMÉLYES rökámie eladó. Malinovsky-kir-17. ajtó 1. 458
MELY gyermekkosci eladó. Burza-utca 13. 459
ELADÓ Singer férfi varrógép. December 30-utca 6. szabóság. 460
ELADÓK: ebédlő, hálószoza, matrácok, paplanok, különféle háztartási szerezlesek és butorok: Május 1-utca 23. Délelőtt 10-11 óra között. 471
NŐI és férfi kerékpár kifogástalan. eladók. Szondi-utca 68. 476
SINGER karikahatás varrógép. nagyon 16 férfi kerékpár, tavaszi férfikabát, két tavaszi férfiföltény eladók. Hunyadi-tér 11. udvarban.

ELADÓK: használt ajtók, gerendák, furnéros asztal, Thonet-szekekkel, fotelek, újítás divány. Pavlov (volt Fürdő)-utca 1. 465
RÁDIO, modern, kütünő állapotban eladó. Györgyfalvi-ut 77.
CSERÉPFEDÉLŐ nagy sertésöl, 3 rekeszes. új. eladó. Csértörő-utca 21. 332
VESZEK jókarban lévő, modern toalett-tükör. Cim a kiadóban. 365
PERZSASZŐNYEG, 10 négyzetméter. eladó. Jorga (volt Marzescu)-utca 27. 402
VESZEK ping-pong-asztalt felszereléssel. Kovrig, Budai Nagy Antal-utca 85.
ELADÓK: két ruhaszekrény, ingaóra, mézpergető. Wilson-utca 1. I emelet, aito 4. 411
NYLON ESŐKABÁTOT közep-temetre és hordozható frögépet veszek. Cim a kiadóban. 414
RÖKÁMIE, egyszerűes, álló lámpával együtt eladó. Május 1 (volt Bartha Miklós)-utca 24. II. emelet, 7. 432
ÖRÖKÉGO gázfürdőkazán és egyes butorok eladók. Cim a kiadóban. 448
VARRÓGÉP, ruhaszekrények, éjjeli szekrények, komód, szolon eladók. Molotov-utca 17. földszint 2. 451
MÁV 830-AS CSÉPLŐGÉP Fordson traktorral, új szilakkal és egy malomba való szelektor (trior) eladók. Cim a kiadóban. 473

MELY, fehér, steppelt gyermekkosci eladó. Karl Marx (volt Rudolf)-ut 12. I. emelet. 453
ELADÓK: fekete női kabátzövet, barna, finom szövet férfikabát. Cim a kiadóban. 456
RÖVIDHULLAMOS (csöves) Siemens Ultratherm eladó. Cim a kiadóban. 457
CITROMFA, citrommal együtt eladó. Diaconul Coresi-utca 5. 461
KÉT SZEP PÁPLAN eladó. Berthelot (volt Eötvös)-utca 17. ajtó 4. 463
RÁDIO szuper 4+2, varázsszem. eladó. Pata-utca 98. 472
KEVESET HASZNÁLT, süllýesztós varrógép eladó. Vitez Mihály (volt Széchenyi)-tér 39. I. emelet, ajtó 8. 474
VARÁZSSZEMES Blaupunkt rádió, 4+2 és új női Singer varrógép eladó. Munkácsy-utca 24. 475
ORION rádió 5+2 varázsszem, kifogástalan állapotban eladó. Körosi Csoma Sándor-utca 7. belvárosi kaszárnyánál. 478
SZÓLÓOLTVÁNY megrendelhető Szilágyi Gyula szőlőoltványtermelőnél. Dióság, Sztálin-utca 143. jud. Bihar. 3504 bent
ÚJ PFAFF VARRÓGÉP eladó. Mócok-utca 77. ajtó 1. 495
VARRÓGÉP, íróasztal, ebédlőasztal székekkel, abroszok, kettős ágyszerítő, rámás tükör 80x180, hintaszék, világos, kettős ágéjjeli szekrényekkel eladók. Cim a kiadóban. 500
EGYSZEMÉLYES szolon, aragáztűző (rczsó) 10 literes tartálylyal, világos, női átmeneti kabát eladók Szeszgyár-utca 5. 501
EGLYITERES ÜVEGEKET — tiszta állapotban — csorbitatlan szájjal vásárolunk, darabonként 15 lejért. „Alimentara”. Kossuth Lajos-utca 5. Tkv (Gy)
JÓKIVITELŐ, modern, dió kombinált szoba sürgősen eladó, darabonként is. Dézsma-utca 2. asztalosnál. 517
RÁDIO kifogástalan állapotban eladó. Fellegyári-ut 42. ajtó 1. Tkv (SI)
MELY gyermekkosci jó állapotban eladó. Petru Maior-utca 15
ELADÓ 250-es üzemeleges DKW motorkerékpár. Pacsirta-utca 10.
ELADÓ rökámie modern foterlekk. Antik asztal szekrényvel kék és butorok. Vörösmarty-utca 50. délután. Tkv (SI)
ELADÓ „Orion” márkájú rádió 3+1. Closca 10. kaupu. Tkv (SI)

Színház — Mozi — Opera

AZ ÁLLAMI MAGYAR OPERA MŰSORA: MOZIK MŰSORA:

Március 5-én, vasárnap délután fél 4 órakor: „DON PASQUALE”. Vigopera 3 felvonásban, 5 képpben. Sorozatszám: 492.
Az előadásokat pontosan 8 órakor kezdjük. Az előadás kezdete: a nézőtérre vezető ajtókat be-
zárjuk. 7 éven aluli gyermekeket tilos a nézőtérre bevenni.

KOLOZSVÁRI NÉPTANÁCS BÁBSZÍNHÁZA:
Március 4. szombat délután 3 órakor: **Banul și Părăluța**.
Délután 5 órakor: **Öt vidám jelenet**.
Március 5. vasárnap, délelőtt 11 órakor **Banul și Părăluța**. Rendese előadás.
Délután 4 órakor: **Öt vidám jelenet**. Rendese előadás.
Helyárok: Szakszervezeti előadás-son 21 lej. Rendese, vasárnapi elő-
adásokon 32 és 47 lej. Számozott
helyek. Jegyek az AGES-nél. Sza-
badság-tér.

CAPITOL: Fények utja. Előadá-
sok kezdete: 3. 5. 7 és 9 órakor.
MAXIM GORKIJ: Fények utja.
Előadások kezdete: fél 4. fél 6. fél
8 és fél 10 órakor.
MUNKÁS MOZGÓ: Variag cir-
káló. Előadások kezdete: 3. 5. 7.
és 9 órakor.
NÉPMOZGÓ (Popular): A var-
sói ghetto. Előadások kezdete: 3. 5.
7 és 9 órakor.
URÁNIA: A Varsói ghetto. Elő-
adások kezdete: fél 4. fél 6 fél 8
és fél 10 órakor.
VÖRÖS CSILLAG: Az ök bol-
dagságuk. Előadások kezdete: 4.
6 és 8 órakor.
UJ IDŐK: Szovjet híradó 32.
szám. — Romfilm híradó 5. szám.
— Pionir 7. Egv felvonás. — Cross.
Egy felvonás. — Gennves mellhár-
tyagülladás. Négy felvonás. —
Matiné vasárnap délelőtt 11 óra-
kor.

MUNKÁS MOZGÓ bemutatja a

Variag cirkáló

cimű filmet

Előadások kezdete: 3. 5. 7. 9 órakor
Matiné vasárnap délelőtt 11 órakor

A „Transsylvania” Termelő Szövetkezet

1950. március 6-án délután 4 órakor, a Dimitrov
(volt Karolina)-tér 5 szám a alt, a Kisiparosok
Székházában tartja rendese évi közgyűlést.
Kérjük a tagok pontos megjelenését.
Igazgatóság

INGATLAN, LAKÁS

KIS SZOBA, konyhas családí ház eladó. Pata-utca 160. Berkí. 422
VENNÉK egyszobás garzon örökakást. Cimeket „Pontos fi” zető” jelírére a kiadóba. 424
DERMATA közelében lévő utcai nagy szobát elcserelelném Mócok-
utja vagy Rákóczi-negyedben. Er-
deklódni 4 Meseriasilor—ipar-utca
19 szám alatt, este 7 óra után.
Farkasné. 270
ELCSERELENNEM belvárosi szo-
ba, konyhamat Pata-utca elejétől
Méhes-utcaig, szoba, konyhával.
Cim a kiadóban. 426
ELADÓ házhely „Áttila-negyed-
ben. Erdeklódni Budai Nagy Ar-
tal-utca 42. emelet, ajtó 17. 437
KERESEK megvétele 2-3 szo-
ba, komfortos családí házat. Cim
a kiadóban. 447
EGY vagy másfél holdas gyű-
mölcsös veszek sürgősen, lehető-
leg a Békásban. Artelor-utca 13.
462
VENNÉK a belváros közelében
egy szoba, konyhas, kertés telket,
vagy elcserelelném Donát-ut
környéki félholdas szoba, konyhas
gyümölcsösömet. Értekezni Repub-
lic—Köztársaság (volt Majális)-
utca 20 szám. 1. ajtó. 466
SZOBA, konyhas családí házat
veszek. Ajánlatokat „Készpénz”
jelírére kiadóba. 470
EGY SZOBA, konyha, előszobás,
kertes ház eladó. Erdeklódni Mo-
lotov-utca 12. trafikban. 491
KERESEK BÉRBE a második
kerületben kertet vagy parcellát.
Ajánlatokat „Kert” jelírére a ki-
adóba kérek. 481
RÁKÓCZI-NEGYEDBEN lévő
egy szoba, konyha, fürdőszobás la-
kásomat elcserelelném 2 szobásra.
Ugyanott mély gyermekkosci el-
adó „Chic”. Szabadság-tér 18. 483
ELADÓ kétszobás, modern villa,
a Rákóczi-ut mellett. Erdeklódni
délután 2 órától fél 5-ig Racovita
(Erzsébet)-ut 8. II. emelet, ajtó 7.
Gr 273
KIS CSALÁDI HÁZAT veszek.
Cimeket a kiadóba „Családi ház”
jelírére. 498

ALLÁST KAPHAT

BEJÁRÓNÓT, egészségest, meg-
bízható keresek azonnalra, ivgy
március 15-re. Dr. Izsák, Jókai-
utca 27. I. emelet, ajtó 7. 445
MEGBÍZHATÓ kifizetőléány: fel-
veszek. Cim a kiadóban. 455
FELVÉNNÉK 4 hónapos gyerme-
kom mellé lehetőleg nyugdíjas
nőt, aki otthonunkat rendben tar-
tán. Gál, Mócok-utja 28. Jelent-
kezni délután 4-6-ig. 480
HÁROMTAGU tisztviselő-család
keres háztartása vezetésére család-
tagként kezel köznevelő asszonyt.
Ambrus Ilona, Molotov-utca 9. II.
emelet. Tkv (SI)

IDŐSEBB HÁZVEZETŐNÖT,
megbízható, aki minden háztartá-
si munkát elvégez, mint családta-
got felvesz marosludas, otthon
dolgozó házaspár, Erdeklódni Ko-
lozsvárt, Molotov-utca 11. ajtó 3.
482

KÜLÖNFÉLEK

KÉTKARIKÁS villanyfőzőt (re-
zszt) veszek. Simonka, Victoria
Szövetkezet, Szabadság-tér 21. 443
KONCERT-ZONGORÁT bérbe
veszek. Cim a kiadóban. 467
SZABÁSZATI TANFOLYAM:
kezdők, haladók, hívatások ered-
ményes tanítása. Republic (volt
Majális)-utca 7. — Ugyanott szem-
lémérleg és számovár. eladók. 497

FÉRŐHELYET keresünk 110-20
sertés részére, központ közelében.
Augustus 23-utca 25. Tkv (SI). 491

ELVESZETT TÁRGYAK

ELVESZETT használt merc-
szörme. Becsületes megtalálója
illő jutalomban részesül. Nagy Mi-
hálné, kalapos, Dózsa György-
utca 17. 454
ELVESZETT pénzügyigazgatósr-
gon irattáska, pénztárnapló és
számlakönyvvel. Kérem jutalom
ellenében leadni Kiss Béla, Mócok-
utja 56 alá. Tkv (SI)

R.P.R. Judecatoria Populara Ur-
bana Cluj, Dos. Nr. 490—1950. CI-
TATIE Tamás Simion dom. in loc
necunoscut, este citat la aceasta
instanta, camera Nr. 5 pentru ziua
de 20 Martie 1950, ora 8 in cali-
tate parat in procesul de divort
In caz de neprezentare judecata
se va face in lipsa. Judecator: (ss)
Dr. Perju, L. S. Grefier: (ss) Má-
thé Apollonia.

R.P.R. Judecatoria Populara
Urbana Cluj, Dos. Nr. 213—
1950. CITATIE. Báldogi Berta,
nasc. Major, dom. in loc necu-
noscut, este citata la aceasta in-
stanta, camera Nr. 5, pentru
ziua de 16 Martie 1950, ora 8 in
calitate de parata, pentru divort.
In caz de neprezentare judecata
se va face in lipsa. Judecator,
(ss) Dr. Decuscaru, Grefier, (ss) 374
Pardy, L. S.

Világosság

Szerkesztőség: Horea-ut 6. II. eme-
let. Telefon: 15-35. — Kiadóhivatal:
Szabadság-tér 31. Telefon: 19-11.
— Laptulajdonos: „Petőfi” Lap és
Könyvkiadó RT.
Felelős szerkesztő: LAZÁR JOSEF
Előfizetési díj egy hónapra 100 lej.
Intézmények és vállalatok évi elő-
fizetési díja 5000 lej. Postatakarék-
pénztári csekk számla 40.625.